

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 16. december 2020 blev i sag nr. 95172:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har forsikring ved tab af erhvervsevne. I klage af 23/4 2020 har klagerens advokat bl.a. anført:

"Som advokat for klager ... skal jeg hermed indbringe afgørelse af 25. oktober 2019 fra PFA Forsikring for Nævnet med påstand om, at PFA Pension tilpligtes at anerkende, at min klient også i perioden efter 30. november 2019 og foreløbigt indtil videre opfylder betingelserne for både at få udbetalt den løbende invalidepension samt opfylder betingelserne for at få præmiefritagelse på den tegnede invalidepension.

Kopi af PFA Pensions afgørelse af 25. oktober 2019 vedlægges som bilag 1.

Klager har tidligere igennem en længere årrække arbejdet på virksomheden [virksomhed1], bl.a. i en chefstilling med et betydeligt arbejdspress. Klager havde gennem sin ansættelse hos [virksomhed1] tegnet pensionsordning gennem indklagede PFA.

Den hos indklagede tegnede forsikring for tab af erhvervsevne yder dækning, når den generelle erhvervsevne er nedsat med mere end halvdelen som følge af ulykke eller sygdom. Forsikringen er tegnet med udløb den 1. april 2026, og den årlige ydelse under forsikringen udgør henholdsvis kr. 623.304,00 og kr. 13.908,00, hvortil kommer retten til årlig præmiefritagelse, der på tidspunktet for PFA's ovennævnte afgørelse af 25. oktober 2019 årligt udgjorde kr. 93.962,00.

Klager begyndte at få helbredsmæssige problemer og faldt bl.a. om med et ildebefindende i januar 2011 på sin arbejdsplads hos [virksomhed1]. Klager gennemgik et større udredningsforløb, og i 2018 fandt man, at min klient led af neurosarkoidose. Det bemærkes, at der mellem klager og indklagede er uenighed om, hvorvidt denne diagnose efterfølgende skulle være afkræftet, idet

indklagede flere gange har givet udtryk for dette, mens klager er af den opfattelse, at diagnosen ikke er afkræftet, men tværtimod synes at være bekræftet bl.a. i form af udtagne biopsiprøver. Det bemærkes i den forbindelse, som det også vil fremgå af de skriftlige indlæg mellem klager og indklagede, at klager har opfordret indklagede til nærmere at redegøre for, hvorfor man er af den opfattelse, at diagnosen skulle være blevet afkræftet, og at indklagede blot har fastholdt sin antagelse af, at diagnosen er afkræftet, men uden nærmere at have kunnet redegøre herfor.

Indklagede opfordres derfor på ny til at oplyse, om man fastholder, at diagnosen neurosarkoidose er afkræftet og i givet fald fremlægge dokumentation herfor.

På grund af sygdommen var klager ikke i stand til at passe sin meget krævende stilling hos [virksomhed1], og han blev efterfølgende opsagt fra sit arbejde. Klager foretog herefter anmeldelse den 2. januar 2013 til indklagede, og indklagede valgte herefter at foretage udbetaling på den tegnede invalidepension og samtidig meddele præmiefritagelse. Denne udbetaling er fortsat helt frem til 30. november 2019, hvor indklagede har valgt at stoppe udbetalingerne fra invalidepensionen, ligesom man har meddelt klager, at han angiveligt ikke længere opfylder betingelserne for præmiefritagelse.

Det bemærkes, at klager i dag er ansat i et fleksjob 8 timer ugentligt hos sin tidligere arbejdsgiver [virksomhed1], hvor han dog nu beskæftiger sig med helt andre arbejdsopgaver, hvor min klients skånehensyn varetages i videst muligt omfang, således at han alene har overskuelige arbejdsopgaver, som kan udføres uden hverken fysisk eller psykisk pres. Opgaverne har herudover karakter af rutineprægede opgaver, idet min klient ikke længere er i stand til at overskue mere komplekse arbejdsopgaver.

Klager har siden 2016 arbejdet i dette fleksjob hos [virksomhed1] og var forinden igennem tre arbejdsafklaringsforløb hos henholdsvis [virksomhed2], [virksomhed3] og [virksomhed4]. Rehabiliteringsteamet, der indstillede min klient til fleksjob anførte efter de tre afklaringsforløb, at man vurderede, at min klient alene havde en meget begrænset resterhvervsevne, og at han fortsat havde behov for varige skånehensyn i form af nedsat tid, et ikke stressende arbejdsmiljø samt et ikke fysisk belastende arbejde. Det bemærkes, at det i forbindelse med de tre afklaringsforløb blev konstateret, at min klient ikke kunne komme op på noget, der tilnærmelsesvis lignede halv tid i forhold til sit tidligere arbejde. Min klient er fortsat ansat i sit fleksjob hos [virksomhed1], hvor han som anført arbejder 8 timer ugentligt.

Indklagede har i forbindelse med klagers forløb indhentet bl.a. funktionsskema, som min klients har udfyldt, ligesom der i forlængelse heraf er indhentet speciallægeerklæring fra speciallæge i psykiatri Herudover har indklagede foretaget observationer af klager, hvor man primært har fokuseret sin indsats på at afdække klagers aktivitetsniveau som golfspiller. Der er i forbindelse hermed også været afholdt en opfølgende telefonisk drøftelse med klager fra indklagedes side, og sagen har efterfølgende været forelagt indklagedes lægekonsulent, der har fundet, at klagers aktivitetsniveau på golfbanen ikke synes at være overensstemmende med, at han opfylder betingelserne for udbetaling af den løbende invalideydelse på den tegnede invalidepension.

Indklagede sendte i forbindelse hermed via indklagedes advokat, ..., klager en skrivelse af 11. oktober 2019 (bilag 2) og i forbindelse hermed gjorde man opmærksom på, at klager havde været under observation, og jeg indhentede på vegne af klager herefter den i skrivelse af 11. oktober

2019 beskrevne observation, der fremsendes til Ankenævnet med særskilt krypteret USB-stik. Jeg fremsender USB-stik med posten, og vil fremsende koden i særskilt mail til Ankenævnet.

På vegne af klager tilskrev jeg indklagedes advokat den 11. december 2019, ligesom jeg i forbindelse hermed fremlagde en række bilag, herunder bl.a. de førnævnte arbejdsafklaringsforløb. Skrivelse af 11. december 2019 med bilag fremlægges som bilag 3.

Som det fremgår af skrivelsen af 11. december 2019 fastholdt jeg på klagers vegne, at han fortsat opfyldte betingelserne for udbetaling af invalidepension og for opnåelse af præmiefritagelse, idet hans erhvervsevne fortsat var og er nedsat med mindst halvdelen, også selv om denne vurdering foretages ud fra den generelle erhvervsevne.

Jeg henviser i det hele til det i skrivelsen af 11. december 2019 anførte, men fremhæver herfra specifikt, at klager fra lægelig side er blevet anbefalet at dyrke motion i det omfang han overhovedet kan, for at holde symptomerne fra sin sygdom på så lavt et niveau som muligt, hvorfor man ikke uden videre kan konvertere aktivitetsniveauet fra klagers motionsaktiviteter, herunder golfspillet, til en udnyttelig erhvervsevne, at klager havde udfyldt funktionsskemaet korrekt, herunder at han i forbindelse med spørgsmålet om, hvorvidt min klients tilstand havde påvirket hans sociale samvær, krydsede af i rubrikken, at det alene påvirkede ham 'lidt', og at det således hverken påvirkede ham 'moderat' eller 'meget'. At det endvidere ikke er korrekt, når indklagede i sin afgørelse har gået ud fra, at de foretagne observationer af min klient under golfspillet angiveligt viser, at klager kan spille golf uden problemer, idet observationerne alene er meget korte brudstykker af de golftræninger, som klager har spillet.

Som det også vil fremgå af indholdet af den fremsendte USB-stik viser observationerne således alene delvist hvorledes klager er i stand til at spille på henholdsvis en del af hul 1 og en del af hul 18, det vil sige alene for starten af hul 1 og for afslutningen af hul 18, mens der ikke foreligger nogen observation for, hvorledes min klient i øvrigt er i stand til at spille den resterende runde, herunder hul 2 til og med hul 17.

Efter klagers oplysninger har han problemer med udtrætning, som primært viser sig omkring hul 7-

11, og som det også fremgår af skrivelsen af 11. december 2019 til advokat ..., vil dette kunne bekræftes af de spillere, som min klient sædvanligvis spiller med, henholdsvis tirsdage og torsdage. Jeg vedlægger i forbindelse hermed skrivelser fra henholdsvis [person1] (bilag 4), [person2] (bilag 5) og [person3] (bilag 6), som alle er spillere, der har et indgående kendskab til min klient, herunder hans skånebehov i forbindelse med golfspillet. Som det også fremgår af de vedlagte skrivelser, har de pågældende, der har kendt min klient både før og efter sygdommen, observeret en betydelig ændring af min klient, ligesom de bekræfter, at min klient har betydelige skånehensyn, når han spiller golf, og det er således ikke korrekt, når det fra indklagedes side beskrives, at min klient kan spille golf uden nævneværdige problemer. Også af den grund er det min opfattelse, at man ikke uden videre vil kunne konvertere min klients golfspil til en erhvervsevne.

Jeg vedlægger endvidere skrivelse fra min klients arbejdsgiver, [virksomhed1] (bilag 7), hvori er beskrevet, at min klients erhvervsevne er nedsat i betragtelig grad efter sygdommen, og at han således i dag alene er i stand til at yde en arbejdsindsats svarende til de 8 timer i fleksjobbet med skånevilkår.

For så vidt angår bevisværdien af afklaringsforløbene henviser jeg bl.a. til Ankenævnets kendelse 93603 af 18. september 2019, hvor en klager havde anlagt sag mod PFA Pension med påstand om, at PFA skulle tilpligtes at anerkende, at betingelserne for udbetaling af invalidepension var til stede.

I forbindelse hermed havde klager - ligesom i nærværende sag - gjort rede for, at de beskrevne afklaringsforløb måtte anses for at være bevis for, at hans erhvervsevne var nedsat i tilstrækkelig grad. Jeg henviser i den forbindelse til, at Ankenævnet i sin begrundelse bl.a. tillade det betydning, at klageren igennem en periode på 2 år havde været igennem tre forskellige praktikforløb, hvor han på intet tidspunkt havde været i stand til at arbejde på halv tid, og at man i afmeldingskrivelsen fra kommunen, havde anført, at arbejdstiden alene var med en effektivitet på ca. 80 %.

Det er således min opfattelse, at min klient har dokumenteret, at hans generelle erhvervsevne fortsat er nedsat med mindst halvdelen og at han således fortsat opfylder betingelserne for udbetaling af invalidepension og for at opnå præmiefritagelse.

Som det vil fremgå af vedlagte besvarelse af 3. februar 2020 fra advokat ... (bilag 8) har indklagede imidlertid fastholdt den tidligere trufne afgørelse, hvorfor klager ser sig nødsaget til at indbringe sagen for Ankenævnet for Forsikring."

Selskabet har den 29/5 2020 bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"Som advokat for PFA Pension (herefter benævnt selskabet) skal jeg herved besvare klage af 23. april 2020 indgivet af advokat ... på vegne af [klageren] (herefter klager) over selskabets afslag på fortsat dækning under den af klager tegnede forsikring ved nedsat erhvervsevne.

...

Forud for indgivelse af klage til ankenævnet har der været skriftudveksling mellem selskabet og klager, hvor der er redegjort for parternes respektive synspunkter. Dette indlæg til ankenævnet vil derfor i det væsentligste referere til de synspunkter, der er tilkendegivet særligt i selskabets breve til klager af 11. oktober 2019, bilag 2, samt af 3. februar 2020 til klagers advokat, bilag 8.

Klager har fremlagt en omfattende mængde dokumenter i ubilageret stand, hvorfor selskabet med dette indlæg for overskuelighedens skyld fremlægger enkelte af disse akter som bilag.

Den hos selskabet tegnede pensionsordning

De af klager oprettede pensionsordninger nr. ... og nr. ... hos selskabet indeholder forsikringsdækning ved nedsat erhvervsevne og fritagelse for indbetaling. Pensionsordningerne er tegnet med udløb den 1. april 2026, og for ordningerne gælder forsikringsbetingelserne PFA Plus, bilag A.

Den årlige udbetaling på ordningerne indt til den 1. december 2019 udgjorde kr. 623.304 henholdsvis kr. 13.908, svarende til en samlet månedlig ydelse på i alt kr. 53.101. Værdien af præmiefritagelsen udgjorde årligt kr. 93.962.

Ifølge forsikringsbetingelserne er ret til dækning (udbetaling og præmiefritagelse), hvis erhvervsevnen er nedsat med 1/2 eller mere grundet sygdom eller ulykkestilfælde, jf. betingelsernes pkt. 5.1.1.1.2. Der er ret til forsikringsdækning, så længe erhvervsevnen er nedsat. Hvis erhvervsevnen genvindes, og forudsætningerne for udbetaling dermed ikke længere er til stede, ophører udbetalingen.

Fortsat berettigelse til forsikringsdækning er betinget af, at den forsikredes erhvervsevne kontinuerligt skønnes nedsat med 1/2 eller mere i ethvert erhverv, og forsikrede er af egen drift forpligtet til at underrette selskabet om bedring i sin tilstand og erhvervsevne af betydning for selskabets vurdering heraf, jf. betingelsernes pkt. 5.1.1.6.

Sagsfremstilling

Som det fremgår af klagen, udspringer sagen af klagers anmeldelse til selskabet af 2. januar 2013. Klager var på dette tidspunkt blevet opsagt fra sin chefstilling i virksomheden [virksomhed1] (herafter virksomheden) efter et længere sygdoms- og undersøgelsesforløb, som startede, da klager i januar 2011 faldt om på sin arbejdsplads med et ildebefindende af ukendt årsag.

Ved indlæggelse herefter blev der foretaget en undersøgelse, som alene påviste hypertension. Klager udviklede ifølge egne angivelser fysiske og kognitive problemer i form af svimmelhed, tinnitus, dobbeltsyn, udtalt træthed, hovedpine, koncentrations- og hukommelsesvanskeligheder samt følelsesløshed i højre side af ansigtet og i det ene ben.

En omfattende række undersøgelser i såvel kardiologisk, neurologisk som endokrinologisk regi har ikke kunnet påvise årsagen til de af klager angivne gener. I 2018 blev der rejst mistanke om, at klager led af den sjældne sygdom neurosarkoidose, som angriber immunsystemet. Sygdommen er som oftest ikke symptomgivende, men den kan i sjældne tilfælde angribe nervesystemet.

I forbindelse med selskabets løbende opfølgning i sagen udfyldte klager den 28. oktober 2018 et funktionsskema, bilag B. I besvarelsen angav klager, at han fortsat led af svimmelhed, træthed, koncentrationsbesvær og tillige af syns- og lydoverfølsomhed.

Om generenes indvirkning på den daglige livsførelse svarede klager, at han hver eneste dag var påvirket af generne. I forhold til sine gener angav klager svimmelhed, træthed, koncentrationsbesvær og syn og højere lyde. Klager svarede, at han ikke havde problemer med at stå, gå, sidde ned, bøje sig ned mv., men at trappegang var udelukket, da hans knæ syrede til.

Om sin dagligdag angav klager, at han hver eneste dag var påvirket af generne, og at han primært opholdt sig i hjemmet. Dagligdagen blev beskrevet således, at klager stod op og gik en tur med sin hund, tog på arbejde i fleksjobbet i to timer, tog hjem og gik en tur, sov til middag, gik en tur med hunden, spiste og sov.

Klager angav endvidere, at han ikke kunne læse bøger i samme omfang som tidligere, at han ikke kunne løbe lange distancer mere, og at evnen til at spille golf var begrænset, da han 'taber pusten/koncentrationen'. På spørgsmålet om, hvorvidt han kunne gå på ujævnt terræn/underlag, svarede klager, at han gik usikkert på grund af svimmelhed.

I et funktionsskema kaldet 'Din funktionsevne i hverdagen (II) ', bilag C, som ligeledes blev udfyldt den 28. oktober 2018, angav klager, at hans daglige funktionsevne konstant var påvirket af sygdommen, uanset om han var vågen eller sov.

Klager beskrev også i dette skema symptomer i form af balanceproblemer, svimmelhed, træthed, koncentrations- og hukommelsesbesvær, synsbesvær og konstant høj lyd i højre baghoved. Om sit synsbesvær og lysfølsomhed angav klager, at hans syn var præget af sorte pletter og dobbeltsyn

for så vidt angår alt, hvad der var til højre for ham. Klager uddybede endvidere, at han konstant var svimmel og følte, at han sejlede rundt, samt at symptomerne var konstante.

Herudover angav klager, at han havde koncentrations- og hukommelsesbesvær samt at han var følsom overfor lys, idet hans syn var præget af sorte pletter og dobbeltsyn på alt, hvad der er til højre.

Klager angav, at opgaver af længere varighed forværede symptomerne, og at det tog lang tid at komme nogenlunde på fode igen. Klager angav endvidere, at han sov ca. 10-11 timer i døgnnet, men at der ikke var tale om sammenhængende søvn med henvisning til sin medicinering.

På spørgsmålet omkring hvorvidt tilstanden havde påvirket klagers sociale samvær med andre, oplyste klager, at han havde trukket sig noget tilbage fra socialt samvær, efter han var blevet syg, da han ikke havde overskud til at være sammen med folk. På spørgsmålet om sin deltagelse i fritidsaktivitet angav klager, at han tidligere læste mange bøger, men det skulle han nu tage tilløb til at komme i gang med. Klager angav endvidere, at han tidligere løb en del, men at han nu havde svært ved at komme afsted.

Efter gennemgang af de modtagne funktionsskemaer af 28. oktober 2018 anmodede selskabet speciallæge i psykiatri ... om at udfærdige en speciallægeerklæring, bilag D.

Af speciallægeerklæringen af 25. januar 2019 fremgik på linje med funktionsskemaerne, at det maksimalt var muligt for klager, at arbejde otte timer per uge i sit flexjob, da klager blev meget udtrættet af arbejdet. Herefter angives der i speciallægeerklæringen følgende om klagers hverdag:

'Patienten beskriver en typisk hverdag med, at han står op kl. 6.00 om morgenen. Patienten møder på (virksomheden) kl. 8.00 og arbejder fra 8.00 til 10.00, hvorefter han kører hjem. Patienten går herefter en tur med sin hund. Kl. 12.00 spiser patienten frokost og sover herefter en times tid. I løbet af eftermiddagen forsøger patienten at få lavet praktiske ting og spiser så aftensmad kl. 18.00. Herefter ser han typisk fjernsyn med sin kone og går i seng omkring kl. 22.00. Patienten arbejder på (virksomheden) mandag, tirsdag, torsdag og fredag.

Patienten spiller af og til golf, besøger venner eller tager i sommerhus i weekenden. I weekenden står patienten typisk op kl. 7.30. Patienten må også i weekenden sove ca. 1 time omkring middagstid'.

I resumeet og konklusionen angav speciallægen, at klager ikke viste nogen tegn på psykotiske symptomer eller tegn på personlighedsforstyrrelse, depression eller lignende.

Herudover angav speciallægen, at klager opfyldte kriterierne for en 'somatoform tilstand' samt en somatisk lidelse i form af neurosarkoidose. I den forbindelse blev det endvidere angivet, at klager fortsat havde en væsentlig nedsat funktionsevne, og at de psykiatriske behandlingsmuligheder var udtømte.

Speciallægen angav, at der var varige skånehensyn i form af nedsat tid, et ikke stressende arbejdsmiljø samt et ikke fysisk belastende arbejde.

Kommunale akter

Klager blev per 1. marts 2016 tilkendt fleksjob, og klager blev herefter ansat i en stilling på 8 timer per uge hos sin tidligere arbejdsgiver, hvor han som angivet tidligere havde bestridt en chefstilling. Af de kommunale akter fremgår, at det ikke var muligt at øge dette timetal, idet klager blev udtrættet af arbejdet.

Ifølge fleksjobaftalen med virksomheden arbejder klager 4 dage per uge á 2 timer (alle hverdage undtagen onsdag). Under selskabets observationer var klager dog i uge 34 alene på arbejde mandag, torsdag og fredag.

Selskabets løbende opfølgning

Selskabet har som i andre sager, hvor der ydes forsikringsdækning, løbende foretaget opfølgning herunder ved fremsendelse af funktionsskemaer og lægeerklæringer til besvarelse.

Klager har i forbindelse hermed løbende i ansøgningerne om forsikringsdækning til selskabet angivet, at hans funktionsevne var væsentligt nedsat som følge af sygdom og gener som følge heraf, jf. ovenfor, og at hans muligheder for at udføre motions- og fritidsaktiviteter var særdeles begrænsede.

Selskabets internetundersøgelser

I forbindelse med gennemgangen af sagen efter klagers besvarelse af funktionsskemaer i december 2018 opstod der hos selskabet tvivl om, hvorvidt klagers oplysninger om fortsat betydeligt reduceret erhvervsevne som følge hans angivelse af meget svære gener og funktionsindskrænkninger kunne være i overensstemmelse med de faktiske forhold.

På denne baggrund foretog selskabets skadekonsulenter indledningsvis en såkaldt OSINT-undersøgelse, hvor der foretages en undersøgelse via åbne internetkilder. Heraf kunne det konstateres, at klager optrådte på en lang række golfrelaterede opslag på hjemmesider og særligt Facebook-sider. Klager havde blandt andet anmeldt en golfrejse på hjemmesiden www.golfconnections.dk, og han optrådte på flere opslag på [golfklub] (herefter golfklubben) Facebookside fra 2015 og frem.

Af opdateringerne fremgik oplysninger om et ganske betydeligt golfspil med deltagelse i turneringer og klubmesterskaber, 2 tilfælde, hvor han havde fået hole-in-one, en rolle som holdleder for et golfhold mv.

Herefter foretog selskabet en analyse af klagers bookinger via systemet ... på golfklubbens baner, som ligeledes viste et betydeligt aktivitetsniveau i relation til golfspil. Der henvises til selskabets OSINT-materiale, som er fremlagt af klager.

Selskabets observationer

På baggrund af ovennævnte oplysninger besluttede selskabet at foretage observationer af klager. Observationerne fandt sted i perioden fra den 19. august - 5. september 2019 fordelt på i alt 13 dage i perioden.

Selskabets observationsrapporter for de enkelte dage er fremlagt af klagers advokat, hvorfor selskabet henviser til disse. Det bemærkes samtidig, at selskabet har noteret, at klager har forsøgt at

uploade samtlige selskabets observationsfilm på Ankenævnets portal, men at der har været problemer med dette, herunder at fire film ikke kunne afspilles. For at sikre, at Ankenævnet er i besiddelse af samtlige observationsfilm, fremsendes disse på et USB-stik til brug for nævnets gennemgang.

Det bemærkes indledningsvis, at det ved selskabets vurdering af omfanget af klagers golfspil er lagt til grund, at en 18 hullers golfrunde gennemsnitligt tager 3½-4 timer.

Selskabets observationerne viste overordnet følgende:

Den 19. august 2019 kunne klager konstateres at være på sit arbejde i fleksjob om morgenen, hvorefter han deltog i indkøb i et supermarked. Herefter kørte klager til sit sommerhus, hvor han konstateredes at slå græs over et længere tidsrum.

Den 20. august 2019 blev klager første gang observeret kl. 7.15, hvor han gik tur med sin hund.

Herefter kunne det kl. 8.11 konstateres, at den af klager anvendte bil var kørt fra bopælen. Det er uvist, hvor klager opholdt sig frem til kl. 9.39, hvor han vendte tilbage til bopælen, idet han ikke kunne konstateres at være på sin arbejdsplads.

Herefter blev klager observeret på golfklubbens træningsanlæg kl. 10.50, hvor han øvede chipping, putting samt varmede op med slag på driving rangen. Herefter tee'de klager ud kl. 11.05, og efter en fuld golfrunde var klager tilbage ved klubhuset kl. 14.38. Efter socialt samvær på klubbens terrasse forlod klager golfklubben kl. 15.25 på cykel og kørte hjem.

Den 21. august 2019 blev det konstateret, at klager i bil vendte retur til bopælen kl. 6.52 (kort efter observationens start). Fra kl. 7.55 og godt en halv time frem gik klager tur med sin hund.

Klager blev igen observeret kl. 14.05, hvor han gik i retning mod golfklubben. Her observeredes klager under opvarmning, hvorefter han i selskab med flere andre personer startede en golfrunde kl. 14.25, som blev afsluttet kl. 18.05, hvorefter observationen blev afsluttet.

Den 22. august 2019 blev klager første gang set kl. 6.40, hvor han i godt tyve minutter gik tur med sin hund. Herefter kørte han til sit fleksjob, hvor han ankom kl. 7.38, og han forlod virksomheden kl. 9.50. Herefter blev klager kl. 10.55 set i golfklubben, hvor han efter træning og opvarmning spillede en 18 hullers golfrunde i tidsrummet fra kl. 11.22 til kl. 15.21. Herefter drak klager og hans golfmakker en øl på klubbens terrasse.

Kl. 15.50 forlod klager golfklubben, og han blev kort derefter observeret under en gåtur med sin hund nær hjemmet, hvorefter observationen afsluttedes.

Den 23. august 2019 blev klager set under en gåtur med sin hund, inden han kørte til sit fleksjob, hvor han ankom kl. 7.40. Kl. 9.45 kørte klager mod sit hjem, idet han stoppede på vejen for at købe ind. Efter ankomst til hjemmet kl. 10.24 blev klager ikke set resten af dagen.

Den 24. august 2019 blev klager set kl. 9.32, da han med sin hustru gik mod golfklubben. Her blev klager observeret under træning på puttinggreenen, inden han med tre medspillere startede en golfrunde kl. 10.03, som blev afsluttet kl. 14.15.

Den 25. august 2019 blev klager set gående til golfklubben med sin hund kl. 7.57. Efter opvarmning startede klager en golfrunde ca. kl. 8.30, hvilket blev afsluttet ca. kl. 12.30.

I uge 34, hvor der blev gennemført observation fra mandag til søndag, blev klager set i golfklubben 5 gange i ugens løb, hvor han gik 18 huller tirsdag den 20., onsdag den 21., torsdag den 22., lørdag den 24. og søndag den 25. august 2019.

Klager havde om tirsdagen og torsdagen i denne uge været på fleksjob om morgenen, hvorefter han tog direkte til golfklubben og spillede en fuld runde golf (18 huller) med en varighed af ca. 3½ timer.

I uge 35 blev klager observeret mandag den 26. august og torsdag den 29. august 2019.

Mandag den 26. august 2019 blev observationen først opstartet ved golfklubben kl. 15.30, hvor klager ca. kl. 16 ankom til klubhuset og påbegyndte træning, hvorefter han gik en fuld runde golf (18 huller), som blev afsluttet kl. 20.15.

Torsdag den 29. august 2019 blev observationen opstartet kl. 12.30 ved [golfklub], hvor klager blev set kl. 13.06 ved driving rangen ved klubhuset. Klager trænede og varmede op frem til sin tee-tid kl. 13.24, og han gik herefter med tre øvrige deltagere en fuld runde golf, som blev afsluttet ca. kl. 17.30.

Det kunne via [system] konstateres, at klager i weekenden den 31. august - den 1. september 2019 deltog i en klubturnering i golfklubben, hvor han begge dage spillede 18 hullers golf.

I uge 36 blev klager observeret fra mandag den 2. september til torsdag den 5. september 2019. Klager var i disse dage kun på golfbanen den 5. september 2019 (i forlængelse af en arbejdsdag i fleksjobbet).

Den 5. september 2019 blev klager første gang set kl. 6.41, da han gik tur med sin hund. Kort efter kørte han afsted til sit arbejde, hvor han var fra kl. 7.26 til kl. 9.17. Han kom hjem kl. 9.43, og blev ca. én time senere set ved golfklubben under opvarmning, hvorefter han kl. 11.07 slog ud på hul 1. En 18 hullers golfrunde blev afsluttet kl. 14.39. Klager forlod golfklubben kl. 15.22, hvorefter observationen blev afsluttet.

Supplerende undersøgelser

I ugerne 37-38 blev der ikke foretaget observationer, men det kunne via [system] konstateres, at klager havde spillet golf torsdag den 12. september 2019 (start kl. 11.22), fredag den 13. september 2019 (start kl. 15.15), søndag den 15. september 2019 (start kl. 13.30), mandag den 16. september 2019 (start kl. 16.07) og tirsdag den 17. september 2019 (start kl. 11.07). Dermed vare 'billedet' det samme som de foregående uger.

Selskabet analyse af klagers gennemførte reservationer på golfbanen via systemet [system] på golfklubbens baner viste herefter, at klager i perioden fra 3. juli 2019 til 17. september 2019 havde spillet golf 13 gange i juli 2019, 10 gange i august 2019 og 7 gange i perioden fra 5. – 17. september 2019. Samlet set havde klager spillet i alt 30 golfrunder på ca. 2½ måned.

Der er herved alene tale om en analyse af klagers spil på klagers hjemmebane, idet der ses at være et 'hul' i bookingerne fra den 8.-20. august 2019, som formodes at skyldes ferieafholdelse. Det er uvist, om klager spillede golf i samme omfang i denne periode.

Turneringen ..., som klager deltog i henover perioden fra primo maj til efterår 2019, indgår ikke i disse bookinger. Turneringen afvikledes ved spil over seks runder, og klager havde i perioden fra den 5. maj 2019 til den 15. september 2019 afviklet de 5 første runder.

Selskabets lægekonsulents vurdering af observationsmaterialet

Selskabet forelagde herefter samtlige sagsakter inklusive ovennævnte undersøgelsesmateriale for selskabets interne lægekonsulent med speciale i arbejdsmedicin og samfundsmedicin. Lægekonsulentens vurdering af 18. september 2019 fremlægges i sit fulde omfang (anonymiseret) som bilag E.

Lægekonsulenten bemærkede indledningsvis, at der reelt set ikke var nogen somatiske/fysiske fund, der kunne forklare klagers helbreds-mæssige gener gennem årene. Lægekonsulenten angav samtidig, at der efter rejst mistanke om neurosarkoidose blev foretaget en MR-scanning og en sygehistorie-gennemgang, hvorefter mistanken blev afkræftet (angivet i notat fra neurologisk afdeling den 24. august 2018, og bekræftet ved reumatologiske journalnotater af 11. september 2018 samt 1. februar 2019). I tillæg hertil angav lægekonsulenten, at diagnosen neurosarkoidose ikke ville være forklaringen på de af klager oplevede og angivne subjektive gener, idet der ikke foreligger et somatisk grundlag herfor.

Ved en gennemgang af den psykiatriske speciallægeerklæring af 25. januar 2019 noterede lægekonsulenten en væsentlig bedring i forhold til den gennemførte psykologundersøgelse i 2013 og noterede sig i øvrigt, at psykiaterens diagnose bestod af en såkaldt somatoform tilstand.

Selskabets lægekonsulent angav om selve observationsmaterialet, at klager løbende ses med fri og ubesværet bevægelighed, og at der af denne grund var diskrepans mellem klagers symptom-beskrivelser og hans fremtræden og aktivitetsniveau under observationerne.

Lægekonsulenten vurderede, at klager bevægede sig rundt på et meget stort areal på golfbanen i et svagt kuperet terræn og uden kørsel i golfvogn. Lægekonsulenten hæftede sig ved, at klager fremstod aktiv og social med andre spillere undervejs på banen, ligesom han ofte fremstod social ved afslutningen af dagens spil på de foretagne videoobservationer.

Selskabet bemærker, at de 18 huller har en samlet længde på ca. 5.800 meter, hvilket er en opmåling foretaget 'i lige linje' fra tee til green. Den faktiske gangdistance under en 18 hullers golfrunde er gennemsnitligt 10-12 km., idet gang mellem de enkelte huller ikke indgår i banens angivne længde, ligesom denne ikke gennemføres i den omtalte lige linje.

Lægekonsulenten fokuserede på, at klager bevægede sig fuldstændig normalt både med arme og ben og i øvrigt gik i pænt hurtigt tempo uden tendens til at svaje, holde ekstra pauser eller have behov for ekstra pauser med hvil eller lignende.

Endvidere påpegede lægekonsulenten, at klager blev set, mens han slog til bolden tilsyneladende uden at have problemer med at ramme bolden eller et planlagt mål i terrænet, f.eks. på grund af

de angivne synsproblemer, balancebesvær eller svimmelhed, ligesom klager på optagelserne fremtrådte fokuseret og fuldt koncentreret.

På spørgsmålet, om der var overensstemmelse mellem de indhentede speciallægeerklæringer og klagers oplysninger om sine gener og de videooptagelser, der forelå, svarede lægekonsulenten nej. Lægekonsulenten lagde herved vægt på, at den psykiatriske diagnose og psykiaterens vurdering i erklæringen af 25. januar 2019 byggede på sygeforløbet og klagers egne oplysninger om sin hverdag og sine symptomer, hvilket psykiateren også selv gjorde opmærksom på.

Heroverfor stod, at optagelserne dokumenterede et normalt funktionsniveau hos klager selv under en længerevarende aktiviteter, der også kræver et vist fysisk funktionsniveau. Dette med en udvist normal balanceevne, koordineringsevne, udholdenhed, syns- og koncentrationsevne samt et vist overblik.

Efter sin gennemgang af observationsmaterialet fremhævede lægekonsulenten, at klager under selskabets observationer af klagers ganske betydelige golfspil fremstår uden tegn på udtrætning, og at dette er udtryk for en betydelig uoverensstemmelse i forhold til de oplysninger, som klager har afgivet til selskabet og de undersøgende læger.

På et spørgsmål om muligheden for gode/dårlige dage svarede lægekonsulenten, at dette var muligt, men at det af klager var modsagt ved hans angivelse af konstante symptomer og behov for restitutionsdage.

Lægekonsulenten fandt derfor, at der var indtrådt en væsentlig forbedring af klagers tilstand fra debut til observationstidspunktet med færre subjektive symptomer og et mindre behov for hvile. Lægekonsulenten påpegede i den forbindelse, at klager fortsat kunne have varige skånehensyn i forhold til undgåelse af stress og sværere kognitivt krævende opgaver.

Lægekonsulenten afviste samtidig, at klager med de af ham angivne gener ville kunne udføre aktiviteter i det konstaterede omfang, idet udtrætning, behov for pauser og hvile, problemer med koordination af bevægelser mv. ville indtræde på et tidligt tidspunkt under sådanne aktiviteter – herunder ved arbejdet i fleksjobbet – hvilket ikke kunne konstateres at være tilfældet under observationerne.

Klager ville efter lægekonsulentens sammenfattende vurdering kunne varetage et fysisk varieret og mere rutinepræget arbejde uden stressende faktorer i mere end halv tid, idet lægekonsulenten særligt understregede, at en vis del af de ressourcer, som klager anvender på golfbanen, vil kunne anvendes på et arbejde udover de timer, som anvendes i det tilkendte fleksjob.

Lægekonsulenten vurderede, at de foreliggende observationer såede betydelig tvivl om klagers angivelse af en væsentlig funktionspåvirkning med omfattende udtrætning, og samlet har lægekonsulenten angivet, at der ikke findes dokumentation for et generelt erhvervsevnetab på 50 %.

Klagers bemærkninger til selskabet under telefonisk opfølgning

Efter selskabets lægekonsulents gennemgang og vurdering af sagen blev klager telefonisk den 20. september 2019 kontaktet af en medarbejder hos selskabet.

Klager oplyste under samtalen, at han fortsat arbejdede 4 dage om ugen á 2 timer i sit fleksjob, men at arbejdsopgaverne var relativt simple i form af opfølgning på ordrebekræftelser og udarbejdelse af statistikker.

Klager angav, at han ikke havde ledelsesopgaver, og at 'batteriet var fladt' efter de 2 timers arbejde.

Han oplyste endvidere, at han udførte skærmarbejde, og at han efter 2 timer ved skærmen 'sejlede', hvorefter han skulle hjem og ligge for derved at blive frisk igen. Klager blev under samtalen spurgt, om han kunne arbejde igen efter en pause, hvilket klager ikke vidste.

Klager lagde ikke skjul på, at han også spillede golf, og at han også gjorde dette på nogle af de dage, hvor han havde været på job, efter at han havde hvilet.

Klager blev spurgt, hvordan han kunne spille golf med de angivne gener, f.eks. svimmelhed, balancebesvær, dobbeltsyn mv., når golfbanen er på ujævnt terræn, og man skal holde øje med bolden. Klager oplyste, at det fungerede, men at han nogen gange måtte lægge sig ned, så han kunne blive 'genstartet og spille videre'.

Klager blev spurgt til, hvor meget golf han kunne holde til, hvortil klager svarede, at han spillede golf ca. 2 gange om ugen. Klager forklarede, at en golfrunde tager 3-4 timer, og at de som regel spillede om en øl, som blev drukket efter spillet. Herefter tog klager ifølge det forklarede hjem, idet der var ikke var mere energi.

Klager oplyste endvidere, at når han deltog på golfuture, så vidste de andre godt, at klager ikke deltog i det sociale på lige linje med de øvrige deltagere.

Klager angav således supplerende til de tidligere svar vedrørende muligheden for udførelse af fritidsaktiviteter, at han spillede golf 'et par gange om ugen'.

Korrespondance med klager

Efter selskabets medarbejders samtale med klager foretog selskabet en vurdering af oplysningerne afgivet af klager i forhold til klagers tidligere oplysninger til selskabet, hvor det ikke af klager var oplyst, at han spillede godt 'et par gange om ugen'. Dette måtte i sig selv anses for en betydelig bedring af klagers gener og funktionsevne i forhold til de tidligere angivelser til selskabet. Imidlertid måtte oplysningerne anses for fortsat af være i strid med det af selskabet observerede aktivitetsniveau, og klagers angivelse af, at han som følge af sine gener ikke havde mulighed for at øge den ugentlige arbejdstid på 8 timer.

På grundlag af de samlede oplysninger i sagen og lægekonsulentens vurdering besluttede selskabet herefter at meddele klager, at der ved selskabets undersøgelser var konstateret et så betydeligt misforhold mellem de af klager angivne forhold og de faktiske oplysninger, at selskabet herefter ville bringe forsikringsdækningen til ophør per 1. december 2019, hvilket blev meddelt klager ved brev af 11. oktober 2019, jf. bilag 2.

Dette brev blev efterfulgt af selskabets brev af 25. oktober 2019, bilag 1, hvor selskabet meddelte klager, at de hidtidige udbetalinger blev stoppet med udgangen af november 2019.

Ved brev af 11. december 2019, bilag 3, redegjorde klagers advokat for sagen, og anførte bl.a. at det af selskabet konstaterede golfspil var i overensstemmelse med de faktiske omstændigheder, idet klager dog i en periode havde spillet mere end sædvanligt, idet hans hustru skulle opereres. Advokaten angav dog, at klager alene havde spillet i alt 74 runder golf i perioden fra 1. april til 31. oktober 2019, og at dette var inklusiv deltagelse i turneringer, svarende til ca. 2,4 runder golf per uge.

Advokaten anførte, at dette svarede til det af klager til selskabet (under telefonsamtalen) anførte, og advokaten bestred, at oplysningerne i de af klager udfyldte funktionsskemaer af 28. oktober 2018 var ukorrekte.

Herudover anførte advokaten, at golfspillet skete med hvil under gennemførelsen af runderne, hvilket kunne bevidnes af de personer, som klager spillede med,

Ved brev af 3. februar 2020 fastholdt selskabet, at der bestod en klar uoverensstemmelse mellem det af klager oplyste funktionsniveau og hans golfspil, herunder at golfspillet alene skulle have været intensivt i en kort periode. Det blev i den forbindelse anført, at selskabets observatører havde fulgt klager under gennemførelsen af golfturneringerne, og at der på intet tidspunkt kunne konstateres udtrætning eller skånehensyn hos klager.

På dette grundlag fandt selskabet sammenfattende, at klagers oplysninger om eget aktivitetsniveau og funktionsevne – herunder under samtalen den 20. september 2019 – var uoverensstemmende med de faktiske forhold, og selskabet fastholdt på dette grundlag, at klagers funktionsevne ved golfspil (ved siden af fleksjobbet) måtte anses for at være udtryk for en (generel) erhvervsevne, der 'må kunne omsættes til funktioner, som kan anvendes arbejdsmæssigt', jf. AK 92.275. Klager har herefter indbragt sagen for Ankenævnet.

Selskabets stillingtagen til klagen

I klagen til Ankenævnet af 23. april 2020 har klagers advokat på ny fremsat en række bemærkninger til observationsmaterialet herunder til selskabets bemærkninger vedrørende det observerede.

Klagers advokat beskriver, at klager oplever udtrætning under sine golfturneringer, hvilket er søgt bekræftet ved erklæringer fra en række af klagers medspillere (bilag 4-6).

Selskabet skal i den forbindelse gentage, at selskabet har fulgt klager under flere af golfturneringerne, idet observatørerne selv spillede på banen, og observatørerne kan ikke genkende det af klager og medspillerne angivne, hvilket endvidere står i kontrast til klagers fremtoning og sociale engagement ved rundens afslutning på såvel som udenfor banen, jf. både observationsrapporterne og videooptagelserne.

Disse supplerende kommentarer fra klagers side giver ikke selskabet anledning til en ændret vurdering, ligesom klagers skriftlige kommentarer heller ikke ændrer ved selskabets vurdering af klagers generelle erhvervsevne, som angivet i bilag 2.

Klager har således til selskabet bl.a. i funktionsskema af 28. december 2018 angivet, at han ikke kan spille golf, da han tabte pusten/koncentrationen, ligesom han har angivet at have trukket sig tilbage fra sociale arrangementer. Disse angivelser står umiddelbart i misforhold til det af selskabet observerede.

Klager er imidlertid på hovedparten af dagene, hvor selskabet har gennemført observationer set spille 18 hullers golfrunder uden tegn på de angivne gener. Under selskabets observationer blev klager generelt set bevæge sig frit og uhindret i forhold til de af ham angivne gener, idet klager observeredes uden nogen tegn på udtrætning, svimmelhed eller kognitive udfordringer af nogen art. Ved observationerne blev klager set med uændret fremtoning under samtlige 18 hullers golf.

Klager er på intet tidspunkt set at være påvirket i den grad, som det er blevet angivet over for selskabet, og han fremstod uden de af ham angivne udtalte balanceproblemer. Klagers gang er på intet tidspunkt under selskabets observation under klagers gennemførelse af fulde golfrunder set med den af ham udtrykte usikre gang på ujævnt underlag. En række af de angivne gener er således efter selskabets opfattelse uforenelige med golfspil og dette i særdeleshed med golfspil af det konstaterede omfang.

De af klager angivne gener i form af lysfølsomhed og synsbesvær kunne heller ikke observeres, og disse gener findes generelt af selskabet at være uforenelige med golfspil med et golfhandicap som klagers på 12,9.

I tillæg hertil mødte klager forud for golfrunderne som oftest minimum en halv time før tee-tiden, og klager trænede i den forbindelse på driving range og puttinggreen forud for spilet på banerne. Efter de fleste golfrunder observeredes klager i socialt lag på klubbens terrasse, hvor han drak øl med sine medspillere.

Selskabets undersøgelser viste således, at klager spiller golf i et betydeligt omfang, som i perioder er nærvæd dagligt, og at klager på adskillige observationsdage spillede golf i direkte forlængelse af arbejdet i sit fleksjob, hvilket står i misforhold til klagers angivelse om udtrætning ved arbejdet.

Vurderingen af det observerede - herunder vurderingen af, at klager under observationerne ses uden tegn på udtrætning, til trods for fulde golfrunder i direkte forlængelse af arbejdet i fleksjob, samt at der ikke ses tegn på de af ham angivne kognitive gener og begrænsninger ved fysisk aktivitet - er foretaget af såvel selskabets lægekonsulent med relevant speciale, selskabets medarbejdere og jurister, der har deltaget i behandlingen af sagen samt af selskabets eksterne advokat.

Såvel observationsrapporten som observationsmaterialet - herunder videooptagelserne - skal således tillægges sædvanlig bevisvægt af Ankenævnet, jf. herved Ankenævnets praksis på området, og det er selskabets opfattelse, at det ved de foretagne undersøgelser og observationer er dokumenteret, at klagers funktionsevne, som er af væsentlig betydning for vurderingen af klagers generelle erhvervsevne i ethvert erhverv, er markant bedre end det af klager løbende er angivet overfor selskabet og undersøgende speciallæger.

Klager er observeret med generel fri bevægelighed uden nogen form for bevægeindskrænkning, og uden nogen antydning af udtrætning, svimmelhed, balanceproblemer, synsbesvær mv. Dette skal sammenholdes med klagers egne angivelser til selskabet gennem perioden, herunder angivelsen af, at klager efter to timers arbejde i sit fleksjob er udmattet i en sådan grad, at han skal hjem og hvile sig. Dette er efter selskabets vurdering helt åbenbart uoverensstemmende med de gentagne observationer af klager, som ud over et kort ophold i hjemmet tog direkte fra fleksjobbet til golfbanen, for herefter uden nogen tegn på gener at gennemføre en 18-hullers golfrunde af ca. 4 timers varighed.

Selskabet finder i den forbindelse, at klager med indlagte hvil kan arbejde i et væsentligt større omfang, end det er tilfældet i det nuværende fleksjob, hvis der tages de skånehensyn, som er anført af selskabets lægekonsulent.

På denne baggrund er det selskabets opfattelse, at klagers golfspil er udtryk for et aktivitetsniveau og en funktionsevne, der kan omsættes til arbejdsmæssige funktioner, som ifølge forsikringsbetingelserne skal bedømmes ud fra en generel erhvervsevne i ethvert erhverv eventuelt med de rette skånehensyn, jf. herved tillige AK 92.275.

Det fremhæves herved, at det påhviler klager til enhver tid at sandsynliggøre, at klager opfylder betingelserne for dækning under forsikringerne. Det vil sige, at klager tillige skal sandsynliggøre, at hans erhvervsevne er og har været nedsat med minimum 50 % i perioden, hvor klager har modtaget udbetalinger, jf. herved FED 2009.6 V. Selv hvis det antages, at selskabet bærer bevisbyrden for, at klager ikke opfylder betingelserne for forsikringsdækning, så må denne bevisbyrde anses for at være løftet af selskabet.

Det er sammenfattende selskabets vurdering, at klager har bragt sig selv i en bevismæssig vanskelig situation, idet klagers kontinuerlige angivelser af en særdeles begrænset erhvervsevne står i misforhold til det funktions- og aktivitetsniveau, som er dokumenteret ved selskabets observationer.

Det er på dette grundlag selskabets opfattelse, at klager ikke har godtgjort, at hans generelle erhvervsevne er nedsat med halvdelen eller mere, og at selskabet dermed har været berettiget til at bringe klagers forsikringsdækning under forsikringen til ophør per 1. december 2019, idet selskabet bemærker, at der ikke er sket ophævelse af klagers forsikring.

Selskabet henviser til bl.a. dommene FED 2009.9 V og FED 2011.230 Ø samt tillige ankenævnets kendelser i bl.a. 86.110, 87.589, 88.489, 89.328, 89.610, 89.569, 89.812, 90.117, 91.391, 91.532, 91.661, 92.275, 92.690, 92.838 og 93.245."

Klagerens advokat har den 13/7 2020 bl.a. anført:

"Ud over det tidligere anførte, der fastholdes i det hele, giver indlægget af 29. maj 2020 fra selskabets advokat mig anledning til at fremkomme med følgende bemærkninger.

Det anføres fra selskabets side, at selskabet har fulgt min klient under flere af golfrunderne, idet observatørerne selv spillede på banen, og at observatørerne angiveligt ikke kunne genkende det af min klient anførte om, at han har problemer med bl.a. udtrætning under golfrunderne.

Som også tidligere anført viser det videomateriale, som selskabets observatører har taget af min klient, alene min klient på henholdsvis hul 1 og hul 18, mens der ikke er dokumenteret noget omkring min klients forhold på hullerne 2-17, hvorunder der typisk sker udtrætning, som også tidligere anført. Det bestrides selvsagt ikke, at selskabets observatører selv har spillet på banen, men det fremhæves i den forbindelse, at man som golfspillere, der går i hver sin 'bold' som oftest bevæger sig med en betydelig afstand af ca. 300 meter. Af samme grund har selskabets observatører ikke kunnet observere på samme måde som bl.a. min klients medspillere. Det gøres derfor fortsat gældende, at erklæringerne fra min klients medspillere bør tillægges en betydelige og større be-

vismæssig vægt, end det som er anført fra selskabets observatører. Jeg henviser i den forbindelse til, at min klients medspillere alle har bekræftet, at min klient kan have endog betydelige problemer under en normal golfrunde, og at han herunder bl.a. oplever udtrætning og koncentrationsbesvær, ligesom han har en 'kortere lunte'."

Af psykiatrisk speciallægeerklæring af 25/1 2019 fremgår bl.a.:

"Resumé

Der er udbedt en psykiatrisk vurdering af en ...-årig mand tidligere kendt i psykiatrisk regi under somatoform tilstand. Patienten får i 2011 et ildebefindende på sit arbejde. Efterfølgende udvikler han forskellige fysiske symptomer herunder følelsesløshed i højre side af ansigtet og følelsesløshed i ben. Desuden svimmelhed, hovedpine træthed, koncentrations- og hukommelsesbesvær, tinnitus og dobbeltsyn. Patienten er i årene efter sit ildebefindende grundigt somatisk undersøgt i forskellige somatiske regier, og man finder fraset forhøjet blodtryk ikke nogen fysisk årsag til patientens symptomer. I 2018 får stillet diagnosen neurosarkoidose på Reumatologisk Afdeling på [hospital]. Patienten sættes i Prednisolon-behandling, som dog ikke har bedret patientens fysiske symptomer. Patienten havde inden sit ildebefindende været i en chefstilling med stort arbejdspress. Det vurderes fortsat, at patienten opfylder kriterierne til en somatoform tilstand. Patienten har ikke symptomer på angstlidelse i form af socialfobi, agorafobi, panikangst eller generaliseret angst. Patienten fremstår ikke depressiv og har ikke symptomer på en bipolar afektiv sindslidelse. Patienten frembyder ikke med nogen psykotiske symptomer og har ikke symptomer på en personlighedsforstyrrelse.

Konklusion

Patienten opfylder kriterierne til en somatoform tilstand. Udover den somatoforme tilstand har patienten en somatisk lidelse i form af neurosarkoidose. Det vurderes, at der er overensstemmelse mellem patientens subjektive klager og de objektive fund og patientens oplyste funktionsniveau. Patienten har været i et forløb til behandling af den somatoforme tilstand på Psykiatrisk Afdeling i [by]. Patienten oplevede i hele forløbet ikke væsentlig bedring af den somatoforme tilstand. Patienten har fortsat væsentligt nedsat funktionsevne. Det vurderes, at de psykiatriske behandlingsmuligheder er udtømte. Der vurderes ikke andre tiltag af social eller behandlingsmæssig karakter, der kan bedre funktionsevnen. Det vurderes, at patientens prognose er dårlig. Det vurderes ikke, at sociale/psykiske forhold eller misbrug har indflydelse på tilstanden. Det vurderes, der er varige skånehensyn iform af nedsat tid, et ikke stressende arbejdsmiljø samt et ikke fysisk belastende arbejde. Patienten er vendt tilbage til arbejdsmarkedet i et flexjob, Der er i flexjobbet taget hensyn til ovenstående skånehensyn."

Af klagerens hospitalsjournal fremgår bl.a.:

"24-08-2018

Aktuelle:

Er diagnosticeret med neurosarkoidose efter et længere forløb med uspecifikke symptomer med kognitive vanskeligheder og balanceproblemer. Har været udredt ad adskillige omgange over de sidste 7 år. I 2017 fandtes desuden rigiditet i venstre side. Har et PET-GT-scanning med lungeinfiltrater, der bekræfter sarkoidose-diagnosen. I columna ligeledes granulomatøs opladning. Går i forløb ved [læge] på Reumatologisk Afdeling ... og er i behandling med 37,5 mg Prednisolon, fungerer godt på dette. Svimmelhedsanfald er forsvundet. Har dog fortsat kognitive vanskeligheder i form

af processere mange indtryk, har nedsat hukommelse. Er dog begyndt at løbe igen og løber 25-30 km om ugen. Han føler selv, at balancen er blevet bedre, har dog fortsat utilpasheden og dobbeltsynet. Har derudover bivirkninger til Prednisolon.

...

Konklusion og plan:

Klinisk set er en del af patientens symptomer forsvundet, der refterer dog fortsat hans rigiditet i venstre arm samt formentligt kognitive vanskeligheder, men disse er ikke præciseret nærmere ved konsultationen. Radiologisk er der dog bedring, ligesom patienten også oplever subjektiv bedring.

08-03-2019

Uændret svimmel, uændret føler at højre side af hovedet sat til og følelsesløs, når han vågner, koncentrationsproblemer. Umiddelbart er patientens gener de samme som før Prednisolon behandling, funktionsevnen nok lidt nedsat grundet vægtøgning, og evt. også psykisk påvirket af Prednisonbehandling. Er i praksis er svært at dokumentere patienten har haft neurosarcoidose. Patientens gener med debut tilbage i 2011 er næppe tilgængelig over for immundæmpende behandling, i givet tilfælde ville effekten allerede have været der."

Af selskabets observationsrapport fremgår bl.a.:

"Mandag den 19. august 2019.

Kl. 0645 blev der oprettet observation mod [adresse]. Det blev konstateret, at der i carporten til huset holdt en [bil] samt en [bil]. Der sås ingen aktivitet i eller omkring huset.

Kl. 0715 kunne det konstateres, at [bil] var kørt fra stedet. Bilen var kørt kort forinden, da der jævnligt var blevet observeret mod adressen.

Kl. 0750 blev [bil] konstateret holde på personaleparkeringsplads til [virksomhed1] ...

Kl. 0945 kørte [klageren] alene i [bil], fra [virksomhed1s adresse].

Kl. 1017 blev det konstateret, at [bil] holdt i carporten ved bopælen.

Kl. 1040 kørte [bil] fra bopælen. Det var en ukendt [person] der førte bilen, og [klageren] sad på passagersædet.

Kl. 1102 kørte [bil] ind på ..., hvor de parkerede på ... umiddelbart over for [Personen] gik fra bilen, mens [klageren] forblev i bilen.

Kl. 1116 kom [person] retur til [bil], hvor [person] medbragte en plastpose fra [butik]. De kørte herefter fra stedet.

Kl. 1121 kørte [bil] ind på parkeringspladsen ved [butik], og både [person] og [klageren] gik ind [butik].

Kl. 1131 kom [person] og [klageren] ud fra [butik], hvor de bar på nogle varer. De satte sig ind i [bil] og kørte fra stedet.

Kl. 1150 kørte [bil] med [person] og [klageren], ind på ..., hvor [klageren] har sommerhus, på adressen

Kl. 1340 sås [bil] køre fra ..., med en [person] som fører og [klageren] som passager.

Kl. 1404 parkerede [bil] på bopælen.

Kl. 1441 kunne det konstateres, at [klageren] gik bag huset og slog græs.

Kl. 1507 kunne det konstateres, at [klageren] fortsat gik bag huset og slog græs.

Kl. 1700 blev observationen afsluttet.

...

Tirsdag den 20. august 2019

Kl. 0645 blev der oprettet observation mod [adresse]. Det blev konstateret, at der i carporten til huset holdt [bil] og [bil]. Der sås ingen aktivitet i eller omkring huset.
Kl. 0715 gik [klageren] med sin hund i retning mod [golfklub].
Kl. 0735 sås [klageren] gå med hunden ved [golfklub].
Kl. 0811 blev det konstateret at [bil] var kørt fra bopælen.
Der blev søgt på relevante adresser, herunder arbejdspladsen i [by], men [bil] blev ikke fundet.
Kl. 0939 kom [bil] retur til bopælen og parkerede i carporten.
Kl. 1050 sås [klageren] i [golfklub], hvor han først trænede indspil, herefter gik han på drivingrange, og slutteligt gik han på puttegreenen.
Kl. 1105 gik [klageren] mod 1. tee, hvorefter han slog ud, sammen med 2 andre.
Kl. 1438 kom [klageren] ind på hul 18, og da de var færdige gik [klageren] og de andre til klubhuset/terrassen, hvor de drak en øl.
Kl. 1525 kørte [klageren] på en [cykel] fra [golfklub].
Kl. 1528 ankom [klageren] til sin bopæl.
Kl. 1705 blev observationen afsluttet.

...

Onsdag den 21. august 2019.

Kl. 0642 blev der oprettet observation mod [adresse]. Det blev konstateret, at der i carporten til huset holdt [bil] og [bil]. Der sås ingen aktivitet i eller omkring huset.
Kl. 0650 sås [bil], med [klageren] som fører, kørende ad ...vej i retning mod bopælen.
Kl. 0652 blev det konstateret, at [bil] holdt parkeret i carporten ved bopælen.
Kl. 0755 sås [klageren] gå en tur med sin hund, og han gik mod golfbanen.
Kl. 0831 kom [klageren] retur til bopælen, efter at have gået med hunden.
Kl. 1405 sås [klageren] gå med hunden, og han gik mod [golfklub].
Kl. 1415 sås [klageren] ved puttegreenen, hvor han stod og puttede.
Det kunne konstateres på Golfbox, at [klageren] og hans hustru havde booket en tid på 18-hullers golfbanen kl. 1430.
Kl. 1425 slog [klageren] og hustruen ud fra hul 1.
Kl. 1756 sås [klageren] på vej til hul 18.
Kl. 1800 kom [klageren], hustruen og en tredje mand ind på hul 18. De gik i klubhuset efter det havde puttet færdig på hul 18.
Kl. 1805 blev observationen afsluttet.

...

Torsdag den 22. august 2019.

Kl. 0637 blev der oprettet observation mod [adresse]. Det blev konstateret, at der i carporten til huset holdt en [bil] samt en [bil]. Der sås ingen aktivitet i eller omkring huset.
Kl. 0640 sås [klageren] gå en tur med sin hund.
Kl. 0701 kom [klageren] retur fra turen med hunden.
Kl. 0715 kørte [bil] fra stedet med [klageren] alene i bilen.
Kl. 0738 ankom [bil] til [virksomhed], som er [klageren]s arbejdsplads. [Klageren] parkerede på personaleparkeringspladsen og gik ind på [virksomhed].
Kl. 0950 kom [klageren] ud fra [virksomhed], og han kørte fra stedet alene i [bil].
Kl. 1055 sås [klageren] på [golfklub], hvor han gik i kælderen for at hente sin golfbag. Herefter gik hen på drivingrange, indspilbane og på puttegreen.
Kl. 1122 Slog [klageren] ud på hul 1 sammen med 3 andre mænd.
Kl. 1521 kom [klageren] med følge ind på hul 18, hvor de afsluttede dagens 18 huller. Herefter gik [klageren] til terrassen og afsluttede med en øl.
Kl. 1550 forlod [klageren] golfklubben.

Kl. 1615 sås [klageren] gå tur med sin hund ved sin bopæl.

Kl. 1623 sås [klageren] gå ind til sin bopæl med sin hund.

Kl. 1700 blev observationen afsluttet.

...

Fredag den 23. august 2019.

Kl. 0639 blev der oprettet observation mod [adresse]. Det blev konstateret, at der i carporten til huset holdt en [bil] samt en [bil]. Der sås ingen aktivitet i eller omkring huset.

Kl. 0657 sås [klageren] lufte sin hund i området ved golfbanen.

Kl. 0704 kom [klageren] retur til sin bopæl, efter at have luftet sin hund.

Kl. 0719 kørte [klageren] fra sin bopæl i [bil]. Han var alene i bilen.

Kl. 0740 ankom [bil], med [klageren] som fører til [virksomhed], som er [klagerens] arbejdsplads.

Kl. 0746 sås [klageren] gå ind i firmaet [virksomhed].

Kl. 0945 kørte [klageren] alene i [bil] fra [virksomhed]. [Klageren] kørte til ..., hvor han gik hen til en blomsterbutik, som var lukket. Han gik herefter retur til [bil] og kørte fra stedet.

Kl. 0948 kørte [klageren] ind på parkeringspladsen til [butik]....

Kl. 0956 kom [klageren] ud fra [butik], og satte sig ind i [bil] og kørte fra stedet.

Kl. 1024 parkede [klageren] [bil] i carporten på bopælen, Det kunne samtidig konstateres, at [bil] ikke var til stede.

Kl. 1700 blev observationen afsluttet.

...

Lørdag den 24. august 2019.

Kl. 0930 blev der oprettet observation mod [adresse]. Det blev konstateret, at der i carporten til huset holdt en [bil] samt en [bil]. [Klageren] sås stå i carporten.

Kl. 0932 sås [klageren] og en [person] gå hen mod golfklubben, og de medbragte en hund.

Kl. 0948 sås [klageren] stå på putte-greenen.

Kl. 1003 sås [klageren] på 1. tee sammen med 3 øvrige spillere, plus hund. [Klageren] teede ud.

Kl. 1410 kom [klageren], og de øvrige 3 spillere gående op ad fairway på hul 18.

Kl. 1415 var [klageren] og de øvrige 3 spillere færdige med på hul 18.

Kl. 1430 blev observationen afsluttet.

...

Søndag den 25. august 2019.

Kl. 0735 blev der oprettet observation mod [adresse]. Det blev konstateret, at der i carporten til huset holdt en [bil] samt en [bil]. Der sås ingen aktivitet i eller omkring huset.

Kl. 0757 gik [klageren] fra bopælen med sin hund. De gik i retning mod [golfklub].

Kl. 0809 ankom [klageren] til [golfklub], hvor han gik til kælderen under klubhuset og hentede sin golfbag.

Kl. 0816 gik [klageren] til putte-banen og trænede.

Kl. 0836 gik [klageren] til hul 1 på 18-hullers banen i selskab med 3 andre samt hund, herefter slog de ud fra 1 teested.

Kl. 1230 ankom [klageren] og de 3 andre samt hund til hul 18.

Kl. 1250 blev observationen afsluttet.

...

Mandag den 26. august 2019.

Det kunne konstateres via Golfbox, at [klageren] havde booket starttid i dag kl. 1615 på 18-hullers banen i [golfklub].

Kl. 1530 blev der oprettet observation mod [golfklub].

Kl. 1603 sås [klageren] omkring klubhuset.

Kl. 1605 gik [klageren] til træningsområdet og trænede/varmede op.

Kl. 1614 gik [klageren] til hul 1 på 18-hullers banen i selskab med 3 ukendte personer, hvorefter de slog ud fra 1 teested.

Kl. 2009 kom [klageren] og de 3 ukendte personer op ad fairway på hul 18, og kl. 2015 blev spillet afsluttet.

Kl. 2030 blev observationen afsluttet.

...

Torsdag den 29. august 2019.

Det kunne konstateres via Golfbox, at [klageren] havde booket starttid i dag kl. 1330 på 18 hullers-banen i [golfklub].

Kl. 1230 blev der oprettet observation mod [golfklub].

Kl. 1306 sås [klageren] omkring klubhuset ved driving-range.

Kl. 1317 gik [klageren] til putte-banen og trænede.

Kl. 1324 gik [klageren] til hul 1 på 18-hullers banen i selskab med tre venner, hvorefter de slog ud fra 1 teested.

Kl. 1724 ankom [klageren] og de tre venner til hul 18.

Kl. 1728 gik [klageren] til kælderen i klubhuset, hvor han opbevarer sin golfbag.

Kl. 1735 blev observationen afsluttet.

...

Mandag den 2. september 2019.

Kl. 0645 blev der oprettet observation mod [adresse]. Det blev konstateret, at der i carporten til huset holdt en [bil] samt en [bil]. Der sås ingen aktivitet i eller omkring huset.

Kl. 0727 kørte [bil] fra adressen. [Klageren] var fører af køretøjet og alene i bilen.

Kl. 0756 ankom [klageren] i [bil] til arbejdspladsen [virksomhed]. [Klageren] parkerede [bil] på parkeringspladsen og gik mod indgangen. [Klageren] medbragte en sort taske som han bar over højre skulder. [Klageren] blev herefter sluppet af observationen

Kl. 1005 kom [klageren] gående på parkeringspladsen mod [bil].

Kl. 1006 kørte [klageren] alene fra arbejdspladsen i [bil].

Kl. 1033 parkerede [klageren] [bil] i carporten på adressen, hvorefter han gik i retning af bopælen. Der blev efterfølgende foretaget punktobservation mod adressen.

Kl. 1700 blev observationen afsluttet og der blev i tidsrummet kl. 1033 – kl. 1700 ikke observeret noget af relevans for sagen

...

Tirsdag den 3. september 2019.

Kl. 0645 blev der oprettet observation mod [adresse]. Det blev konstateret, at der i carporten til huset holdt en [bil] samt en [bil]. Der sås ingen aktivitet i eller omkring huset.

Kl. 0727 kørte [klageren] alene i [bil] fra adressen.

Kl. 0756 ankom [klageren] i [bil] til arbejdspladsen [virksomhed]. [Klageren] parkerede [bil] på parkeringspladsen.

Kl. 1005 kom [klageren] gående på parkeringspladsen mod bilen [bil].

Kl. 1006 kørte [klageren] fra arbejdspladsen i [bil] og kørte i retning af bopælen.

Kl. 1035 var [bil] parkeret og forladt i carporten på bopælen.

Der blev efterfølgende foretaget punktobservation mod adressen.

Kl. 1056 kom [klageren] gående fra bopælen sammen med en [hund] i snor. [Klageren] gik ad et stisystem og blev sluppet af observationen.

Kl. 1151 kom [klageren] gående ad ... med hunden, han drejede ned ad ..., hvor han blev sluppet af observationen.

Kl. 1430 kørte [klageren] fra adressen i [bil]. [Klageren] førte køretøjet og på forreste passagersæde sad en [person].

Kl. 1434 parkerede [klageren] [bil] på parkeringspladsen ud for [Klageren] og [personen] gik ind i...

Kl. 1500 kom [klageren] og [klageren] ud fra [Klageren] bar en hvid plasticpose og et rugbrød i den ene hånd.

Kl. 1502 kørte [klageren] og [klageren] fra ... i [bil]. [Klageren] førte køretøjet og [person] sad på højre forreste passagersæde.

Kl. 1509 blev [bil] parkeret i carporten på bopælen.

Kl. 1717 blev observationen afsluttet.

...

Onsdag den 4. september 2019.

Kl. 0645 blev der oprettet observation mod [adressen]. Det blev konstateret, at der i carporten til huset holdt en [bil] samt en [bil]. Der sås ingen aktivitet i eller omkring huset. Der blev efterfølgende foretaget punktobservation mod adressen

Kl. 1100 var [bil] kørt fra adressen, der blev søgt efter [bil] på kendte lokationer.

Kl. 1110 sås [bil] parkeret ud foran Der var tænding på køretøjet og [klageren] sad på førersædet.

Kl. 1111 kørte [klageren] fra stedet i [bil], han kørte rundt på parkeringspladsen, hvor han forsvandt fra observationen.

Kl. 1316 sås [bil] parkeret og forladt i carporten på bopælen. Der blev efterfølgende foretaget punktobservation mod adressen.

Kl. 1630 blev observationen afsluttet.

...

Torsdag den 5. september 2019.

Kl. 0637 blev der oprettet observation mod [adresse]. Det blev konstateret, at der i carporten til huset holdt en [bil] samt en [bil]. Der sås ingen aktivitet i eller omkring huset.

Kl. 0641 sås [klageren] gå en tur med sin hund.

Kl. 0649 kørte [klageren] alene fra bopælen i [bil].

Kl. 0726 konstateredes [bil] parkeret på [klagerens] arbejdsplads [virksomhed].

Kl. 0917 kørte [klageren] alene i [bil] fra [virksomhed].

Kl. 0943 ankom [klageren] i [bil] til bopælen.

Kl. 1052 sås [klageren] ved [golfklub].

Kl. 1107 slog [klageren] ud på hul 1 sammen med 2 andre ukendte mænd.

Kl. 1439 kom [klageren] og følge ind på hul 18.

Kl. 1522 forlod [klageren] golfklubben på cykel i retning mod bopælen.

Kl. 1533 blev observationen afsluttet."

Af funktionsskema I af 28/10 2018 fremgår bl.a.:

1 Funktioner og symptomer

Er din daglige funktionsevne påvirket af din sygdom?	☐ Nej ☒ Ja, beskriv dine symptomer:
	Jeg er konstant påvirket af min sygdom, uanset om jeg sover eller er vågen. Mine symptomer er blandede smerter, svimmelhed, træthed, koncentrationsbesvær, synsbesvær og konstant hovedpine.
Er der bestemte situationer, der forværrer dine symptomer? (f.eks. hjemme, ude, på arbejdet eller lignende)	Beskriv: Operationer som er længerevarende forværrer mine symptomer og det tager lang tid at komme videre ud på arbejde igen.
Er der bestemte situationer, der forbedrer dine symptomer? (f.eks. hjemme, ude, på arbejdet eller lignende)	Beskriv: Jeg besøger ikke - bruger mest tid på at sove for at ikke komme i situationer som gør tingene værre.
Er din søvn påvirket?	☐ Nej ☐ Lidt ☐ Moderat ☒ Meget
	Beskriv dit søvn mønster: Sovet vel 10-11 timer i dagligt. Men ikke sammenhængende da anvendte medicin gør mig meget rastløs, hvor jeg ligger vågen om natten og prøver at sove igen og er derfor meget træt når jeg står op.

Ankenævnet for Forsikring

23.

95172

Har du koncentrationsbesvær?

☐ Nej

☐ Lidt ☐ Moderat ☒ Meget

Beskriv: JEG HAR MEGET SVÆRT VED AT KONCENTRERE MIG OVER LÆNDEDE TID OG HAR SVÆRT VED AT KOMME IGANG MED EN OPGAVE

Har du hukommelsesbesvær?

☐ Nej

☐ Lidt ☒ Moderat ☐ Meget

Beskriv: GLEMT MERE TING I HÆSTER (HVIS JEG INKE SÆRLIGT DEN NED)

Er du støj- eller lysfølsom?

☐ Nej

☐ Lidt ☒ Moderat ☐ Meget

Beskriv: FØLSOM JØRNR 45 - MIT SYN ER PREGET AF SORTE PLETER OG DOBBELTSYN PÅ MIT HUD DER ER TIL 40JRC

Lider du af svimmelhed?

☐ Nej

☐ Lidt ☐ Moderat ☒ Meget

Beskriv: JEG ER KONSTANT SVIMMEL OG FØLER AT JEG "SEJLER" RUNDT PAR TIL TIDEN STØRRE HØRDE HVOR DET HELE SUSER I HOVED OG KRUP

Er dine symptomer

☒ Konstante

☐ Svingende

Hvis svingende i hyppighed og styrke - er det så

☐ Dag til dag ☐ Uge til uge ☐ Måned til måned

Ankenævnet for Forsikring

24.

95172

Hvad mener du der skal til for at forbedre din funktionsevne?	Beskriv: <u>JEG HARER STADIG AT SYGLAUSER ER I STAND TIL AT FİNDE EN MEDICIN/BEHANDLING SOM UL NEDBRINGER MINE SYMPTOMER - PÅVEKES PÅ DEM HJLT VED</u>
---	--

Forventer du en bedring af din funktionsevne?	☐ Ja fra hvornår? <u>? SE OVENFOR.</u>
	☐ Nej

Beskriv hvis andet påvirker din funktionsevne (f.eks. fysisk sygdomme, symptomer):	<u>DET ER HÅRDT PHYSISK MERE TIDEN AT LÅ TIL UNDERSEKESER OG PÅ HÅD OM FORDEDRING OG SÅ OPDAGE AT DER IKKE SKER NOGET.</u>
--	--

2. Samvær og daglige aktiviteter

I hvilken grad påvirker din sygdom dig i hverdagen med hensyn til:

Socialt samvær med andre?	☐ Ingen
	☒ Lidt ☐ Moderat ☐ Meget
Beskriv: <u>JEG HAR TRUKKET MIG MEGET TILBAGE PÅ SOCIAL SAMVÆR ETTER AT JEG ER BLEVET SYG, DA JEG IKKE HAR OVERSKUD TIL AT VÆRE SAMMEN MED FOLK.</u>	

Dit samvær med familie og venner?	☐ Ingen
	☐ Lidt ☒ Moderat ☐ Meget
Beskriv: <u>DET SAMME GÆLDER HER.</u>	

Ankenævnet for Forsikring

25.

95172

Har din sygdom påvirket din deltagelse i fritidsaktiviteter (f.eks. motion, dans, gå i biograf, se tv, bruge pc/internet mm):	☐ Nej ☒ Lidt ☐ Moderat ☐ Meget Beskriv: <u>TIDLIGERE LÆSTE JEG EN DEL BØGER</u> <u>Men jeg skal tage tæller med at komme</u> <u>længere nu, tidligere lod jeg en del</u> <u>men jeg har svært ved at</u> <u>komme afsted.</u>
Har det påvirket din udførelse af huslige aktiviteter?	☐ Nej ☒ Lidt ☐ Moderat ☐ Meget Beskriv: <u>JEG UDFØRER DE HUSLIGE</u> <u>PLIGTER SOM HIDLIG MEN JEG DET</u> <u>TAGER LÆNGE TID AF KOMME</u> <u>længere.</u>

Af funktionsskema II af 28/10 2018 fremgår bl.a.:

A. Daglige aktiviteter

Beskriv om du kan udføre nedenstående aktiviteter og i hvor lang tid

Gå	☒ Ja, ingen problemer ☐ Til dels, hvor længe ad gangen ☐ Nej, overhovedet ikke
Sidde	☒ Ja, ingen problemer ☐ Til dels, hvor længe ad gangen ☐ Nej, overhovedet ikke
Stå	☒ Ja, ingen problemer ☐ Til dels, hvor længe ad gangen ☐ Nej, overhovedet ikke
Cykle	☒ Ja, ingen problemer ☐ Til dels, hvor længe ad gangen ☐ Nej, overhovedet ikke
Køre bil/ motorcykel/ knallert	☐ Ja, ingen problemer ☒ Til dels, hvor længe ad gangen <u>BIL MAX 1-1/2T</u> ☐ Nej, overhovedet ikke

Ankenævnet for Forsikring

26.

95172

B. Daglig bevægelighed

Er der nogle af følgende bevægelser, du ikke kan udføre? Hvis nej, forklar hvorfor og i hvilken grad.

Bevægelse	Kan du udføre følgende?
Klatre på stiger, gå på trapper etc.	☐ Ja, ingen problemer ☒ Nej, forklar hvorfor og i hvilken grad: KNE "SYRER" TIL VED MANGE TRAPPER
Bøje dig fremover	☒ Ja, ingen problemer ☐ Nej, forklar hvorfor og i hvilken grad:
Bøje dig bagover	☒ Ja, ingen problemer ☐ Nej, forklar hvorfor og i hvilken grad:
Bøje dig til siden	☒ Ja, ingen problemer ☐ Nej, forklar hvorfor og i hvilken grad:

Ankenævnet for Forsikring

27.

95172

Ligge på knæ	☐ Ja, ingen problemer ☒ Nej, forklar hvorfor og i hvilken grad: KNE "SYRER" TIL
Sidde på hug	☐ Ja, ingen problemer ☒ Nej, forklar hvorfor og i hvilken grad: KNE "SYRER" TIL
Krybe	☒ Ja, ingen problemer ☐ Nej, forklar hvorfor og i hvilken grad:
Strække armene over skuldrene	☒ Ja, ingen problemer ☐ Nej, forklar hvorfor og i hvilken grad:
Løfte noget over skuldrene	☒ Ja, ingen problemer ☐ Nej, forklar hvorfor og i hvilken grad:
Gå på ujævnt underlag/terræn	☒ Ja, ingen problemer ☐ Nej, forklar hvorfor og i hvilken grad:

MEN GÅR USIKKER
 PÅ SUMMERED

Ankenævnet for Forsikring

28.

95172

D. Daglige aktiviteter

Hvilken effekt har skaden/sygdommen haft på dig? Udfyld skemaet så præcist som muligt.

Beskriv eventuelle problemer med huslige gøremål, som er opstået som følge af skaden (Fx opvask, støvsugning, gulvvask, indkøb, havearbejde)	✓
Beskriv eventuelle problemer med personlig hygiejne, som er opstået efter skaden (Fx bad, toiletbesøg, påklædning)	✓

Læse (bøger, blade, magasiner, aviser)	LÆSTE TIDLIGERE EN DEL BØGER, MEN PÅ KONCENTRATIONS BEZUGER IKKE SÅ MANGE MERE.
Se TV, bruge PC/Internet, gå i biografen, teatret m.v.?	SE EN DEL TV DIT DEL HVER MEGET FRITID
Hvilke fritidsaktiviteter kunne du udføre inden skaden opstod (fx svømme, danse, gymnastik, løb, golf, styrketræning)	LØB MEGET - MEN KAN DE IKKE LØBE LANGE DISTANCER MERE. GOLF - TABER PUSTEN/KONCENTRATIONEN
Hvilke fritidsaktiviteter kan du ikke udføre eller kun udføre i mindre omfang nu? Beskriv hvor meget og hvorfor.	SE OVENFOR.

Ankenævnet for Forsikring

29.

95172

E. Øvrige forhold

Er dine gener konstante?	☐ Nej ☒ Ja, beskriv hvordan generne viser sig: SØMPELHED - TRUTHED - KONCENTRATIONSBEJER - SYN - HØR LVD
Hvis du ikke har konstante eller vedvarende gener, beskriv venligst, hvor ofte du har gener (antal gange dagligt, eller dage pr. uge, månedligt, årligt) og hvor længe de varer af gangen?	HVER ENESTE DAG ER JEG PÅVIRKET AF MIN SITUATION,
Er smerterne værre på visse tider af døgnet?	☐ Nej ☒ Ja, beskriv hvornår på døgnet generne er værst: JEG ER STORT SET KONSTANT PÅVIRKET AF MIN SYGDOM, MEN KAN IKKE SÆTTE TIDSPUNKT PÅ HVORNÅR DET ER VÆRST
Har du ændret din livsstil i forbindelse med skaden/lidelsen?	☐ Nej ☒ Ja, på hvilken måde?: IKKE SÅ SOLIDT SOM TIDLIGERE HJELPER MIG UDEMPNE.

Beskriv din dagligdag og dine daglige rutiner:	STÅR OP DE GÅR EN TUR MED HUNDEN! PÅ MØDE 2-TIMER Hjem - GÅ TUR - SOVE TIL MIDDAG - GÅ TUR MED HUNDEN. - SPISE - SOVE.
Benytter du hjælpemidler i din dagligdag, fx gangstativ, krykker, armslynge, nakkestøtte eller andet?	☒ Nej ☐ Ja, beskriv hvilke hjælpemidler:

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"5. Særlige pensionsvilkår for PFA Erhvervsevne

5.1. Løbende udbetaling af erhvervsevneforsikring og indbetalingssikring

PFA Pension udbetaler løbende erhvervsevneforsikring og yder indbetalingssikring, hvis den forsikrede uafbrudt i mindst 3 måneder (karensperioden) har nedsat erhvervsevnen i dækningsberettiget grad som følge af sygdom eller ulykkestilfælde.

5.1.1. Definition af erhvervsevnenedsættelsen

5.1.1.1. Nedsættelse i dækningsberettiget grad

5.1.1.1.1. Generelt om nedsættelse

Erhvervsevnen er nedsat i dækningsberettiget grad, hvis PFA Pension vurderer, at den forsikredes evne til at udføre arbejde ud fra en helbredsmæssig vurdering (herefter betegnet 'Helbredsmæssig erhvervsevne') er nedsat med mindst 50 procent, og at den forsikredes indtjening (herefter også betegnet 'Økonomisk erhvervsevne') er nedsat med mindst 10 procent.

5.1.1.1.2. Den Helbredsmæssige erhvervsevne

Den Helbredsmæssige erhvervsevne er nedsat med mindst 50 procent, når den forsikrede - efter PFA Pensions skøn - ikke længere er i stand til at arbejde mere end 50 procent af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer. Bedømmelsen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til den forsikredes helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse.

Den Helbredsmæssige erhvervsevne vurderes i forhold til ethvert erhverv. Indtil den Helbredsmæssige erhvervsevne er stationær, kan PFA Pension dog vurdere den i forhold til det erhverv, som den forsikrede hidtil har arbejdet inden for.

5.1.1.1.3. Den Økonomiske erhvervsevne

Nedgangen i den Økonomiske erhvervsevne (indtjeningsnedsættelsen) beregnes som forskellen mellem den forsikredes hidtidige dækningsgivende løn og den forsikredes faktiske indtjening på anmeldelsestidspunktet, inklusive eventuelle sociale og andre offentlige indtægtskompenserende ydelser og tilskud.

PFA Pension har dog ret til ikke at anvende den forsikredes faktiske indtjening, men derimod til at vurdere om den forsikredes evne til at skabe indtjening ved personligt arbejde, inklusive muligheden for eventuelle sociale og andre offentlige indtægtskompenserende ydelser og tilskud, er nedsat med mindst 10 procent i forhold til den hidtidige dækningsgivende løn. Hvis PFA Pension foretager en sådan vurdering af den Økonomiske erhvervsevne, vurderes evnen til at skabe indtjening efter erhvervsevnetabet inden for ethvert erhverv. Indtil den Helbredsmæssige erhvervsevne er stationær, kan PFA Pension dog vurdere evnen til efter det helbredsmæssige erhvervsevnetab at skabe indtjening inden for det erhverv, som den forsikrede hidtil har arbejdet inden for."

Nævnet udtaler:

Klageren, som er født i 1950'erne, anmeldte den 2/1 2013, at han var blevet opsagt efter et længere sygdoms- og udredningsforløb, som startede i januar 2011, hvor han var faldet om på sit arbejde. Klageren deltog i flere arbejdsprøvninger og blev den 1/3 2016 ansat i et fleksjob hos sin tidligere arbejdsgiver med en ugentlig arbejdstid på 8 timer.

Selskabet har ydet dækning ved tab af erhvervsevne fra den 1/2 2013. Selskabet har besluttet, at klageren ikke er berettiget til yderligere ydelser eller præmiefritagelse efter den 30/11 2019. Selskabet har foretaget observationer af klageren 13 dage, hvor han havde et stort aktivitetsniveau i den lokale golfklub, hvor han flere gange om ugen spillede golf i 3-4 timer, uden at der kunne observeres gener eller begrænsninger. Selskabet finder, at det indhentede observationmateriale og internetundersøgelser viser, at klagerens helbredsmæssige tilstand er forbedret, og at de af klageren afgivne oplysninger om omfanget og nedsættelsen af hans erhvervsevne ikke er korrekte.

Klageren har anført, at selskabet alene har observeret ham i starten og i slutningen af golfrunderne, og at han her imellem blev ramt af træthed, som gjorde, at han blev nødt til at lægge sig ned og slappe af, før han kunne fortsætte.

Af notat af 24/8 2018 i klagerens hospitalsjournal fremgår det, at "svimmelhedsanfald er forsvundet. Har dog fortsat kognitive vanskeligheder i form af processere mange indtryk, har nedsat hukommelse. Er dog begyndt at løbe igen og løber 25-30 km om ugen. Han føler selv, at balancen er blevet bedre, har dog fortsat utilpasheden og dobbeltsynet. Har derudover bivirkninger til Prednisolon. ... Klinisk set er en del af patientens symptomer forsvundet, der resterer dog fortsat hans rigiditet i venstre arm samt formentligt kognitive vanskeligheder, men disse er ikke præciseret nærmere ved konsultationen. Radiologisk er der dog bedring, ligesom patienten også oplever subjektiv bedring". Det fremgår videre af notat af 8/3 2019 "uændret svimmel, uændret føler at højre side af hovedet sat til og følelsesløs, når han vågner, koncentrationsproblemer. Umiddelbart er patientens gener de samme som før Prednisolon behandling, funktionsevnen nok lidt nedsat grundet vægtøgning, og evt. også psykisk påvirket af Prednisonbehandling. Er i praksis er svært at dokumentere patienten har haft neurosarcoidose".

Af funktionsskema I af 28/10 2018 fremgår det "Jeg har trukket mig meget tilbage fra social samvær efter at jeg er blevet syg, da jeg ikke har overskud til at være sammen med folk".

Af funktionsskema II af 28/10 2018 fremgår det "Hvilke fritidsaktiviteter kunne du udføre inden skaden opstod (fx svømme, danse, gymnastik, løb, golf, styrketræning)? Løb meget, men kan ikke løbe lange distancer mere. Golf – taber pusten/koncentrationen. Hvilke fritidsaktiviteter kan du ikke udføre eller kun udføre i mindre omfang nu? Se ovenfor. ... Beskriv din dagligdag og dine daglige rutiner: Står op. Går en tur med hunden. På arbejde 2 timer. Hjem. Gå tur. Sove til middag. Gå tur med hunden. Spise. Sove".

Af psykiatrisk speciallægeerklæring af 25/1 2019 fremgår det, at "Patienten opfylder kriterierne til en somatoform tilstand. Udover den somatoforme tilstand har patienten en somatisk lidelse i form af neurosarkoidose. Det vurderes, at der er overensstemmelse mellem patientens subjektive klager og de objektive fund og patientens oplyste funktionsniveau. Patientens har været i et forløb til behandling af den somatoforme tilstand på Psykiatrisk Afdeling i [by]. Patientens oplevede i hele forløbet ikke væsentlig bedring af den somatoforme tilstand. Patientens har

fortsat væsentligt nedsat funktionsevne. Det vurderes, at de psykiatriske behandlingsmuligheder er udtømte. Der vurderes ikke andre tiltag af social eller behandlingsmæssig karakter, der kan bedre funktionsevnen. Det vurderes, at patientens prognose er dårlig. Det vurderes ikke, at sociale/psykiske forhold eller misbrug har indflydelse på tilstanden. Det vurderes, der er varige skånehensyn iform af nedsat tid, et ikke stressende arbejdsmiljø samt et ikke fysisk belastende arbejde. Patienten er vendt tilbage til arbejdsmarkedet i et flexjob. Der er i flexjobbet taget hensyn til ovenstående skånehensyn."

Selskabet har foretaget observationer af klageren 13 dage i perioden fra den 19/8 2019 til den 5/9 2019. I observationsmaterialet ses klageren at have en dagligdag bestående af almindelige gøremål såsom hundeluftning, indkøb og arbejde. Derudover er det observeret, at klageren spillede golf i 8 ud af 13 dage. Under golfspillet gik han sammen med flere andre person alle banens 18 huller, hvilket tog 3-4 timer. Derudover blev klageren observeret på golfklubbens træningsanlæg og i klubhuset.

Af forsikringsbetingelsernes punkt 5.1 fremgår det, at selskabet "udbetaler løbende erhvervsevneforsikring og yder indbetalingssikring, hvis den forsikrede uafbrudt i mindst 3 måneder (karensperioden) har nedsat erhvervsevnen i dækningsberettiget grad som følge af sygdom eller ulykkestilfælde". Det fremgår videre af punkt 5.1.1.1, at "erhvervsevnen er nedsat i dækningsberettiget grad, hvis PFA Pension vurderer, at den forsikredes evne til at udføre arbejde ud fra en helbredsmæssig vurdering (herefter betegnet 'Helbredsmæssig erhvervsevne') er nedsat med mindst 50 procent, og at den forsikredes indtjening (herefter også betegnet 'Økonomisk erhvervsevne') er nedsat med mindst 10 procent".

Selskabet har i over 6 år ydet klageren fuld dækning. Selskabet har ikke sandsynliggjort, at selskabets oprindelige afgørelse byggede på alt for lempelige vurderinger af klageren og således har haft kulancemæssigt præg.

Nævnet finder, at selskabet i en sådan situation skal bevise, at der er indtruffet en sådan bedring af klagerens forhold, som fører til, at han ikke længere har det hidtidige dækningsberettigende erhvervsevnetab.

Nævnet finder efter en gennemgang af sagen, at selskabet har godtgjort, at der er indtruffet en bedring af klagerens helbredsmæssige situation, således at hans erhvervsevne ikke er nedsat med mindst 50 %. Nævnet finder derfor, at der ikke er grundlag for at kritisere, at selskabet har standset udbetalingen af helbedsbetingede ydelser pr. 1/12 2019.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at klageren i 2011 fik helbredsmæssige problemer, at han efter et længere udredningsforløb fik stillet diagnosen neurosarkoidose, at denne diagnose er stillet på et noget usikkert grundlag, og at han efter flere arbejdsprøvnings blev ansat i et fleksjob hos sin tidligere arbejdsgiver med en ugentlig arbejdstid på 8 timer.

Nævnet har også lagt vægt på, at klageren har anført en række gener i form af blandt andet svimmelhed, tinnitus, dobbeltsyn, udtalt træthed, hovedpine, koncentrations- og hukommelsesvanskeligheder.

Nævnet har derudover lagt vægt på, at der er betydelige uoverensstemmelser mellem de gener og funktionsbegrænsninger, som klageren har oplyst til selskabet og læger, og de aktiviteter, der er beskrevet i det fremlagte videomateriale og observationsrapporten. Nævnet finder, at klageren herved har bragt sig i en bevismæssig vanskelig position.

Nævnet har også lagt vægt på klagerens oplysninger i funktionsskemaerne af 28/10 2018, hvor han til selskabet har oplyst, at han ikke spiller golf længere, da han taber pusten og koncentrationen, og at han har trukket sig socialt, da han ikke har overskud til at være sammen med folk.

Nævnet har tillige lagt vægt på, at klageren i funktionsskema II har beskrevet en dagligdag, hvor han står op, går ture, arbejder 2 timer, spiser og går i seng, hvilket ikke stemmer overens med

Ankenævnet for Forsikring

35.

95172

observationsrapporten, hvor det fremgår, at klageren spiller golf i betydeligt omfang og at han på intet tidspunkt under observationerne ses begrænset fysisk eller kognitivt begrænset.

Nævnet har videre lagt vægt på, at det fremgår af det lægelige materiale, at klagerens gener, funktionsnedsættelse og skånebehov hovedsagelig er baseret på hans egne subjektive beskrivelser.

Nævnet har endelig lagt vægt på, at det fremgår af klagerens hospitalsjournal, at han i 2018/2019 oplevede en forbedring, idet en del af hans symptomer var forsvundet.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Svend Bjerg Hansen